

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 807/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť Š. M. – B., zastúpeného advokátom JUDr. Svätoslavom Vaškom, Advokátska kancelária, Baštová 5/A, Bardejov, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8 CoP 225/2014 z 30. júla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. M. – B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. októbra 2014 doručená sťažnosť Š. M. – B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Svätoslavom Vaškom, Advokátska kancelária, Baštová 5/A, Bardejov, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 8 CoP 225/2014 z 30. júla 2014 (ďalej aj „namietané konanie“).

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľ uviedol:

«... Uznesením zo dňa 14.4.2014 Okresný súd Košice I v konaní o úpravu styku a výkonu rodičovských práv a povinností pod sp. zn. 22P/193/2012-113, uložil matke/navrhovateľke povinnosť zaplatiť otcovi/sťažovateľovi sumu vo výške 100,00 € titulom peňažného nároku, ktorý si uplatnil sťažovateľ podľa § 147a ods. 2 OSP voči protistrane za to, že na súdne pojednávanie vytyčené na deň 21.3.2014 sa navrhovateľka/matka ani jej advokátka nedostavili, pričom boli riadne a včas na toto pojednávanie predvolaní. Svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnili, že doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté o ich návrhu na prerušenie konania...

... Voči tomuto uzneseniu podala odvolanie matka/navrhovateľka, ktorá ho odôvodnila tým, že v žiadosti o odročenie pojednávania uviedla dôležitý dôvod na jeho odročenie, a tým bolo to, že prvostupňový súd nerozhodol o jej procesnom návrhu na prerušenie konania... navrhla, aby odvolací súd/porušovateľ prvostupňové rozhodnutie zrušil.

... Porušovateľ - Krajský súd v Košiciach uznesením pod sp. zn. 8CoP/225/2014 zo dňa 30.7.2014 si osvojil právny názor odvolateľky a rozhodol tak, že zrušil prvostupňové rozhodnutie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že v zmysle § 147a ods. 3 OSP, sa súd pri ukladaní pokuty musí dostatočne zaoberať tým, či neospravedlnená neúčast' účastníka bola jediným dôvodom na odročenie pojednávania, resp. či by k jeho odročeniu došlo aj vtedy, ak by sa účastník alebo jeho právny zástupca na pojednávanie dostavili. Podľa porušovateľa bolo nepochybné, že prvostupňový súd by pojednávanie odročil bez ohľadu na prítomnosť matky a jej právnej zástupkyne. A preto, ako porušovateľ uvádza, „odvolací súd na základe nepochybného zistenia, že dôvodom odročenia pojednávania nariadeného na 21.3.2014 bola pracovná neprítomnosť konajúcej sudkyne JUDr. Edity Klapáčovej podľa § 221 ods. 1 písm. i) uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 14.4.2014 č.k. 22P/193/2012-113 zrušil ako nedôvodné“.

... Sťažovateľ považuje za nezákonné toto rozhodnutie/uznesenie porušovateľa - Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 8CoP/225/2014 zo dňa 30.7.2014...

S právnym názorom porušovateľa sťažovateľ nesúhlasí. Sťažovateľ považuje rozhodnutie porušovateľa za arbitrárne. Arbitrárnosť vyplýva z nesprávnej interpretácie právnej normy, ktorá je v rozpore s princípom spravodlivosti. S poukazom na vyššie citované ustanovenia OSP, ďalej s poukazom na zásady súdneho konania, je toto rozhodnutie arbitrárne a tým nezákonné...

Sťažovateľ namieta interpretáciu/výklad porušovateľa ohľadom dôvodu odročenia súdneho pojednávania prvostupňovým súdom. Jediným dôvodom odročenia súdneho pojednávania dňa 21.3.2014 bola neprítomnosť navrhovateľky/matky a jej advokátky. V súlade s § 119 OSP, súd by mal určiť konkrétny dátum pre konanie nového pojednávania. Keďže tak nemohol urobiť, to znamená, že nemohol vytyčiť konkrétny termín pojednávania z dôvodu odchodu zákonnej sudkyne do starobného dôchodku, musel odročiť pojednávanie na neurčito, to znamená odročiť pojednávanie s neurčením konkrétneho dátumu. Teda odchod zákonnej sudkyne do starobného dôchodku bol len dôvodom nestanovenia konkrétneho dátumu nového pojednávania a jeho odročenia na neurčito. Primárnym... dôvodom odročenia súdneho pojednávania bola neprítomnosť navrhovateľky/matky a jej advokátky, pričom odchod zákonnej sudkyne do starobného dôchodku bol dôvodom pre nestanovenie konkrétneho dátumu nového pojednávania (z dôvodov pridelenia spisu novej sudkyňi a nového vytyčenia termínu pojednávania)...»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 8CoP/225/2014 z 30. júla 2014 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 8CoP/225/2014 z 30. júla 2014, ktorým bolo zrušené uznesenie Okresného súdu Košice I zo dňa 14. apríla 2014 č. k. 22P/193/2012-113, zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 340,89 € na účet právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia okrem iného uviedol:

«Súd prvého stupňa uznesením zo 14. apríla 2014 č. k. 22P/193/2012-113 uložil matke povinnosť zaplatiť otcovi 100,- € s odôvodnením, že zavinila odročenie pojednávania určeného na 21. 03. 2014 na tom základe, že ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní

doručila súdu 19. 03. 2014, t. j. dva dni pred termínom pojednávania, a odôvodnenie neúčasti matky a jej právnej zástupkyňi preto, že im nebolo doručené rozhodnutie súdu o návrhu na prerušenie konania, nepovažoval za dostatočné.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka s tým, že v zmysle § 205 ods. 2 písm. d) O. s. p. súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) O. s. p. rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázala na to, že právna zástupkyňa doručila prvostupňovému súdu žiadosť o odročenie predmetného pojednávania, v ktorej uviedla dôležitý dôvod, pre ktorý navrhla odročiť pojednávanie, pričom týmto dôvodom bolo pochybenie na strane prvostupňového súdu, ktorý nedoručil jej ani jej právnej zástupkyňi písomné vyhotovenie uznesenia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania, ktorý podala 17. októbra 2013, v dôsledku čoho sa proti tomuto rozhodnutiu nemohla odvolať, a preto ani nebolo právoplatne rozhodnuté o jej návrhu na prerušenie konania. V žiadosti o odročenie pojednávania zároveň požiadala prvostupňový súd, aby jej doručil písomné vyhotovenie uznesenia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania z 21. októbra 2013 a v záujme hospodárnosti a efektívnosti konania navrhla pojednávanie odročiť. V zápisnici o pojednávaní z 21. 03. 2014 je jednoznačne uvedené, že k odročeniu pojednávania na neurčito nedošlo výlučne z dôvodu jej neprítomnosti a jej právnej zástupkyne, ale aj z dôvodu odchodu sudkyne do starobného dôchodku. Je nepochybné, že pojednávanie by bolo odročené bez ohľadu na to, či by ona so svojou právnou zástupkyňou bola prítomná na tomto pojednávaní alebo nie, pretože ako jeden z dôvodov odročenia je v zápisnici uvedený odchod zákonnej sudkyne do starobného dôchodku. Zdôraznila, že podala žiadosť o odročenie pojednávania, ktorá obsahovala uvedenie dôležitého dôvodu pre odročenie (nedoručenie písomného vyhotovenia uznesenia o zamietnutí návrhu na prerušenie konania), pričom tento dôvod spôsobil prvostupňový súd, a nakoniec prvostupňový súd odročil pojednávanie na neurčito tak z dôvodu neprítomnosti jej a jej právnej zástupkyne, ako aj z dôvodu odchodu zákonnej sudkyne do starobného dôchodku, z čoho nepochybné ako dôsledok vyplýva, že dôvody pre odročenie pojednávania boli na strane prvostupňového súdu. Navrhla, aby odvolací súd z týchto dôvodov napadnuté uznesenie zrušil.

Krajský súd v Košiciach... preskúmal rozhodnutie Okresného súdu Košice I zo 14. apríla 2014 č. k. 22P/193/2012 - 113, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p., bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a napadnuté uznesenie zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. i) O. s. p.

Podľa § 147 ods. 1 O. s. p., [správne má byť § 147a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), pozn.] ak súd rozhodol o odročení nariadeného pojednávania na základe žiadosti účastníka z dôležitého dôvodu na jeho strane, ktorý zvinil alebo je výsledkom náhody, ktorá sa mu prihodila, má účastník vystupujúci v konaní ako protistrana, ktorý sa dostavil na pojednávanie, právo od neho požadovať sumu 15,- €. Podľa odseku 2 tohto zákonného ustanovenia, účastník zastúpený advokátom prítomným na pojednávaní, ktoré bolo odročené z dôvodu podľa odseku 1 na strane zástupcu protistrany, ktorý je advokátom, má právo od účastníka ním zastúpeného požadovať sumu 100,- €. Podľa odseku 3 tohto zákonného ustanovenia, právo podľa odseku 1 vznikne účastníkovi, ktorý sa dostavil na nariadené pojednávanie, aj v prípade, že dôvodom jeho odročenia je neospravedlnená neprítomnosť účastníka vystupujúceho v konaní ako protistrana. Právo podľa odseku 2 vznikne účastníkovi, zastúpenému advokátom, ktorý sa dostavil na nariadené pojednávanie, aj v prípade, že dôvodom jeho odročenia je neospravedlnená neprítomnosť zástupcu z radov advokátov účastníka vystupujúceho v konaní ako protistrana.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že ak súd ukladá pokutu za to, že sa jeden z účastníkov, alebo jeho zástupca nedostavil na pojednávanie podľa odseku 3, musí sa dostatočne zaoberať tým, či neospravedlniteľná neúčast' účastníka bola jediným dôvodom na odročenie pojednávania, resp. či by k jeho odročeniu došlo aj vtedy, ak by sa účastník alebo jeho právny zástupca na pojednávanie dostavili. Odvolací súd posúdením všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k predmetu konania dospel k záveru, že neúčast' matky a jej právnej zástupkyne nebola jediným dôvodom, pre ktorý súd odročoval pojednávanie 21. 03. 2014 bez prejednania veci, pretože zo zápisnice o pojednávaní je nepochybné, že k odročeniu pojednávania došlo aj z dôvodu odchodu sudkyne do starobného dôchodku, nota bene pojednávanie by súd odročil bez ohľadu na prítomnosť matky a jej právnej zástupkyne. Odvolací súd na základe nepochybného zistenia, že dôvodom odročenia pojednávania nariadeného na 21. 03. 2014 bola pracovná neprítomnosť konajúcej sudkyne

JUDr. Edity Klapáčovej podľa § 221 ods. 1 písm. i) uznesenie súdu prvého stupňa zo 14. apríla 2014 č. k. 22P/193/2012 - 113 zrušil ako nedôvodné.»

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Podľa tvrdenia sťažovateľa *„Odchod zákonnej sudkyne do starobného dôchodku nemožno považovať za dôvod, pre ktorý je treba odročiť súdne pojednávanie.“*

Krajský súd tým, že tento jeho názor neakceptoval, porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa § 147a ods. 1 OSP ak súd rozhodol o odročení nariadeného pojednávania na základe žiadosti účastníka z dôležitého dôvodu na jeho strane, ktorý zaviniť, alebo je výsledkom náhody, ktorá sa mu prihodila, má účastník vystupujúci v konaní ako protistrana, ktorý sa dostavil na pojednávanie, právo od neho požadovať sumu 15 eur.

Podľa § 147a ods. 2 OSP účastník zastúpený advokátom prítomným na pojednávaní, ktoré bolo odročené z dôvodu podľa odseku 1 na strane zástupcu protistrany, ktorý je advokátom, má právo od účastníka ním zastúpeného požadovať sumu 100 eur.

Podľa § 147a ods. 3 OSP právo podľa odseku 2 vznikne účastníkovi, zastúpenému advokátom, ktorý sa dostavil na nariadené pojednávanie, aj v prípade, že dôvodom jeho odročenia je neospravedlnená neprítomnosť zástupcu z radov advokátov účastníka vystupujúceho v konaní ako protistrana.

V namietanom konaní krajský súd rozhodoval o odvolaní matky maloletého dieťaťa, ktorej okresný súd uložil povinnosť zaplatiť podľa ustanovenia § 147a ods. 2 OSP pokutu 100 €, pretože svoju neprítomnosť na nariadenom pojednávaní ospravedlnila dva dni pred termínom pojednávania. Okresný súd dôvody jej neprítomnosti, ktorými zdôvodnila svoju neprítomnosť (nerozhodnutie o jej návrhu na prerušenie konania), nepovažoval za dostatočné na odročenie pojednávania.

Proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 22 P 193/2012 podal odvolanie sťažovateľ a žiadal ho ako vecne správne potvrdiť.

Krajský súd sa v napadnutom uznesení zaoberal odvolaním sťažovateľa, posudzujúc postup okresného súdu pri ukladaní pokuty z hľadiska správneho skutkového zistenia i aplikácie právnej normy. Zo zápisnice z pojednávania konaného 21. marca 2014 krajský

súd zistil, že k odročeniu pojednávania došlo nielen z dôvodu neprítomnosti navrhovateľky, ale nepochybne sa tak stalo aj z dôvodu odchodu konajúcej sudkyne do starobného dôchodku. Neprítomnosť navrhovateľky teda nebola jediným dôvodom pre odročenie pojednávania. Zohľadňujúc túto skutočnosť, uznesenie okresného súdu o uložení pokuty zrušil.

Ústavný súd preskúmal uznesenie krajského súdu z hľadiska ústavnoprávnej akceptovateľnosti postupu krajského súdu, pričom zistil, že výklad a aplikácia ustanovenia § 147a ods. 3 OSP krajským súdom, ktorý v odvolacom konaní preskúmal, či bola splnená podmienka uloženia pokuty podľa odseku 2 citovaného právneho predpisu – a síce odročenie pojednávania z jediného dôvodu, a to neprítomnosti navrhovateľky – sa nejaví z pohľadu označených článkov dohovoru a ústavy ako arbitrárny ani ako zjavne neodôvodnený. Niet preto žiadnej príčiny, aby ústavný súd do záverov krajského súdu v napadnutom rozhodnutí zasiahol.

Navyše, ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že ak sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytnutie ústavnoprávnej ochrany sťažovateľovi prichádza do úvahy len v celkom výnimočných prípadoch, v ktorých došlo k porušeniu základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Posudzovaná vec takúto intenzitu zjavne nedosahuje, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (m. m. II. ÚS 297/2013, IV. ÚS 94/2014).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2014